

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 5. januarja 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 3.

Omejitev mednarodnih razstav.

Razstave in sejmi so se v zadnjih letih zelo uveljavili. Izvedle so se obsežne akcije za pridobitev čim širšega kroga interesentov. Uprave takih institucij so potom vlade tudi oficijelno zainteresirale inozemstvo, da se seznanj z dobrinami domačega gospodarstva ali kulturnega značaja. Da so razstave in sejmi koristni in važni, se je že dovolj dokazovalo in dokazalo. Kljub temu pa se mora omejiti čim dalje bolj naraščajoče število takih prireditelj, zlasti mednarodnih, ker bi obetno obremenjevale gospodarstvo in vlado.

Vprašanje omejitve števila mednarodno priznanih razstav in sejmov se je proučevalo že leta 1912 v Berlinu na diplomatski konferenci. Kot rezultat je bil podeljen ožjemu odboru nalog za redakcijo konvencije, ki bi omejila število razstav in določila pogoje za udeležbo na teh prireditvah. Svetovna vojna je preprečila ratifikacijo tega diplomatskega akta.

Francoski »Nacionalni Bureau za razstave« je leta 1925 izrazil željo, naj bi francoska vlada priredila v Parizu pri trgovskem ministrstvu mednarodno konferenco, kjer bi se nadaljevalo s proučevanjem vprašanj, stavljenih leta 1912 na diplomatski konferenci v Berlinu in predložile spremembe, ki jih zahtevajo nove pogoje gospodarstva, razmere, zlasti napredek in razvoj industrije. Francoska vlada je dalj časa proučevala to vprašanje in se je končno odločila, da skliče v Parizu med 12. in 22. novembrom 1918 tako konferenco. Povabila je k sodelovanju večje število držav, ki naj bodo zastopane po svojih delegatih. 40 držav se je udeležilo te konference, zlasti delegati Avstrije, Avstralije, Belgije, Bolivije, Brazilije, Češkoslovaške, Nemčije, Španije, Kanade, Kolumbije, Kube, Turčije, Sovjetske Rusije in Venezuele.

Konferenca je ugotovila predvsem težkoče pri razločevanju razstav od velesejmov in sklenila, da rešuje samo problem mednarodnih razstav. Uvidelo se je, da bi konvencija, ki omejuje samo število velesejmov, ne dala polne satisfikacije baš iz zgoraj navedenih razlogov. Zato je konferenca sklenila, da se vprašanje ureditve velesejmov in drugih manifestacij, ki niso vidirane potom konvencije, prouči v prihodnjih 18 mesecih na drugi konferenci, ki bo definitivno izdelala pravilnik. Izvoljena je bila posebna komisija, katere člani so delegati iz Francije, Nemčije, Velike Britanije, Italije, Belgije, Španije, Nizozemske, Japonske, Švedske in Švice. Tej komisiji so pridržani še delegati mednarodne trgovske zbornice. S podporo francoske vlade naj pripravi osnutek pravilnika in konvencije. Prouči naj pa tudi vse velike razstavne organizacije v raznih deželah in poda poročilo o umetnosti in potrebi teh manifestacij. Izdela naj pravilnik, kako je razločevati mednarodne razstave od velesejmov. — Konferenca v Parizu se je bavila torej samo z mednarodnimi ali mednarodno oficijelno priznanimi razstavami. Oficijelne mednarodne razstave ali oficijelno priznane so tiste prireditve, ki vabijo inozemstvo na udeležbo potom diplomatskih not, ki v splošnem nimajo periodičnega značaja in katerih glavna naloga je podpirati razvoj ene ali

več gran produkcije ali umetnosti večjega števila držav na enkrat in ki ne razlikujejo kupca od obiskovalca. Sem ne spadajo razstave, ki trajajo manj kot 3 tedne, znanstvene razstave prirejene prilikom mednarodnih kongresov in umetnostne razstave, prirejene v tuji deželi. Države, ki vidirajo pariško konvencijo, so primorane odkloniti vse one mednarodne razstave, ki se ne bi držale določil te konvencije in morajo dotični razstavi odreči pokroviteljstvo, državno podporo in druge ugodnosti.

Konvencija je tudi uredila pojem splošnih ni specijelnih razstav. Splošne razstave obsegajo izdelke večjega števila gran, bodisi gospodarstva, tehnike, kulture, kolonijalnega razvoja itd. Specijalne razstave pa se bavijo z eno samo znanostjo (elektrika, optika, kemija) itd. ali eno samo grano tehnike (tekstilna, grafika) ali eno samo materijo (usnje in kože, svila, nikel) ali eno samo elementarno potrebo (ogrevalna industrija, živilska industrija, transport itd.). Izdelala se bo še posebna specijalna klasifikacija, katero se more korigirati vsako leto.

Doba trajanja mednarodne razstave ne sme presegati 6 mesecev. Mednarodni urad pa lahko avtorizira Splošno razstavo, da se vrši dalj časa, nikakor pa ne sme presegati dobe 12 mesecev.

Splošne razstave se delijo v dve kategoriji: prve so razstave, ki vabijo druge države, da zgradijo na razstavišču svoje lastne nacionalne paviljone. V drugo kategorijo spadajo prireditve, ki nimajo določil prve kategorije. V isti državi se ne sme organizirati dve prireditvi prve kategorije v manjšem razdobju od 15 let. Šele po preteku 6 let po prvi prireditvi pa se lahko priredi manifestacijo druge kategorije.

Specijalne razstave istega značaja se ne smejo vršiti istočasno na teritoriju dveh ali več zavezanih držav. Rok od 5 let je minimum za ponovitev specijalne razstave v isti državi. Mednarodna zveza pa sme skrajšati v izjemnih slučajih ta rok na 3 leta, če so podani za to potrebni predpogoji.

Specijalne razstave, vendar različnega značaja, se ne smejo v isti državi ponavljati preje ko po preteku treh mesecev.

Kontraktno zavezane države imajo povabiti inozemske vlade na sodelovanje na svoji mednarodni razstavi potom diplomatske note tri leta pred otvoritvijo splošne razstave prve kategorije, dve leti pred otvoritvijo splošne razstave druge kategorije in eno leto pred otvoritvijo specijalnih razstav. Nobena vlada ne sme organizirati udeležbo svoje države na kaki mednarodni razstavi, če ni bilo vabilo pravočasno in pravilno dostavljeno.

Če želi dvoje ali več držav organizirati istočasno mednarodno razstavo, določi mednarodna zveza prvenstvo po posebnih historičnih in moralnih razlogih in številu že prirejenih mednarodnih razstav v dotični državi.

Države, ki žele prirediti mednarodno razstavo na podlagi predpisov konvencije, morajo vložiti pri mednarodni zvezi vlogo najmanj 6 mesecev pred prvo objavo o predvideni prireditvi.

Država, ki podpiše konvencijo, ne sme pod nobenim pogojem sodelovati na kaki mednarodni razstavi, ki nima odobrenja mednarodne zveze. — To vse se tiče mednarodnih razstav.

Maloprodaja soli.

Na ponovne predstavitve, da je provizija za maloprodajo soli prenizka in da ne krije v primeru večje razdalje med veleprodajo in obratovališčem maloprodaje niti režijskih stroškov, je Uprava državnih monopolov z razpisom z dne 28. decembra 1928, št. 43.048 sporočila Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da je minister za finance od dne 15. decembra 1928 in sicer od 16. ure dalje povišal provizijo za maloprodajo kamene in briketirane soli od 25 Din na 30 Din za 100 kg in mineralne in morske soli od 45 Din na 50 Din za 100 kg. Istočasno je Uprava državnih monopolov sporočila zbornici,

da morejo maloprodajalec kupovati sol v vseh okrajih brez ozira na veleprodajo, pod katero pripadajo, le okraj, kjer sol kupujejo, mora spadati pod prodajni okoliš (reon), v katerem imajo svojo maloprodajo.

Maloprodajalec torej ni dolžan kupovati sol pri veleprodaji svojega okraja, ampak jo sme kupovati, ako mu to konvenira, pri drugih veleprodajah prodajnega reona, kateremu pripada. V Sloveniji tvori vsaka oblast en prodajni reon. Le ljubljanski okraj ne spada v noben prodajni reon in se oskrbuje direktno iz državnega skladišča soli v Ljubljani.

KOLKUJTE DOPISE NA NAŠE KONZULATE V INOZEMSTVO!

Posamezna naša predstavništva v inozemstvu sporočajo ministrstvu za zunanja dela, da se jako pogosto dogaja, da jim naši interesi pošiljajo vloge v najrazličnejših zadevah brez plačila takse (nekolikovane). Vsi ti interesi praviloma žele, da se jim po izvršeni intervenciji ali poizvedbi odgovori na njihovo vlogo. Ker se nekolikovane ali nezadostno kolikovane vloge polagajo nerešene med spise, bi neorijentirani interesi mogli domnevati, da se njihove vloge niso obravnavale iz katerih drugih razlogov, kar bi utegnilo škoditi reputaciji konzulatov. Da se prepreči nepravilno oškodovanje ugleda državne administracije, je ministrstvo za zunanja dela naprosilo Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, naj opozori vse, ki se obračajo na naša konzularna predstavništva, da vse dopise na naše konzulate zadostno kolkujejo. Sicer ne morejo pričakovati, da bi dobili na dopis kak odgovor.

Nova izvršilna naredba o odpiranju in zapiranju obratovališč v ljubljanski oblasti je stopila 1. t. m. v veljavo. Glej III. stran lista.

Mednarodna zveza razstav želi urediti tudi vprašanje in konvencijo mednarodnih velesejmov. Večji mednarodni velesejmi pa že imajo svojo organizacijo, Zvezo mednarodnih velesejmov (Union des Foires internationales) s sedežem v Milanu. Ta Unija deluje plodonosno že peto leto. Nje član je tudi ljubljanski velesejem. Predsednik velesejma, gospod Fran Bonač, je bil izvoljen v načelstvo Unije.

Unija mednarodnih velesejmov sklicuje za 15. januarja svojo glavno skupščino, tokrat v Leipzigu. Razpravljalo se bo zlasti o predlogu načelstva, ki meni, da bi bila konvencija mednarodnih velesejmov še preuranjena. Ne gre zamenjati velesejma z razstavo. Razstava prikazuje pri daljšem presledku stanje posebnih intenzivite ene ali večjega števila držav. Velesejem pa stremi za trgovskimi cilji, reprezentira aktualno stanje trga in čuva interese, ki že obstojajo in niso šele za ustvariti.

Pač pa naj bi vsi velesejmi, člani Unije mednarodnih velesejmov, pokrenili pri vladah svojih držav akcijo, da one temeljito prouče vprašanje svojih velesejmov in izdelajo poročilo. Ti elaborati držav bi se pretehtali na posebnem kongresu in določile smernice za redakcijo konvencije mednarodnih velesejmov.

Dr. M. D.

ORSKA, JUGOSLAVIJA IN ITALIJA.

Ogrski gospodarski krogi se pritožujejo, da kljub političnemu prijateljstvu izvoz Ogrske v Italijo nazaduje, namesto da bi napredoval. Najbolj zanimivo pri tem je pa dejstvo, da nastopa Jugoslavija kot jako resen tekmeec Ogrske. Tako je naprimer uvozila Italija v letu 1927 za 27.705 met. stotov perotnine, in sicer iz Jugoslavije 20.732 stotov, iz Ogrske pa samo 1135 stotov; celo Bolgarija, iz katere je transport zelo drag, je eksportirala 5700 met. stotov. Drug slučaj: Leta 1927 je importirala Italija 87.600 kosov klavne živine; od tega števila je prišlo 35.500 kosov na Francijo, 31.000 kosov na Jugoslavijo, 12.400 kosov na Ogrsko. Še bolj očitven je konkurenčni boj med Jugoslavijo in Ogrsko pri eksportu konj; od 17.000 kosov, leta 1927 v Italijo importiranih, je prišlo ca 12.000 konj na Jugoslavijo in samo 4000 konj na Ogrsko.

Dve veliki mednarodni gospodarski prireditvi v Španiji.

Letos organizira Španija dve veliki razstavi mednarodnega značaja, in sicer razstavo v Barceloni dne 15. maja in razstavo v Sevilji dne 15. marca. Obe razstavi naj pokažeta gospodarski razvoj Španije po vojni, ob enem pa naj očvrstita stare zveze in omogočita vzpostaviti nove. Razstave v Barceloni se udeležijo tudi kraljevina SHS, ker je velikega pomena za razvoj gospodarskih odnosov med obema državama, ker je dosti možnosti za razpečevanje jugoslovanskih produktov na španskem tržišču in obratno. Razstava v Barceloni bo v veliki meri pripomogla, da se bodo direktne zveze izpopolnile in izločila tuja prekupčevalna trgovina, ki danes živi na škodo producenta in konsumenta.

Kraljeva španska vlada je z ozirom na važnost obeh razstav s kraljevim dekretom št. 2305 z dne 12. decembra 1928 podvzela vse mere, ki naj omogočijo kar najdostojnejši potek obeh prireditelj.

Kraljevi dekret predpisuje publikacijo »Uradnega vodiča« (Guia oficial), ki naj vsebuje naslove vseh hotelov, prenočišč, penzionov vseh količinj važnih mest, z navedbo cen prenočišč, prehrane ter vseh prometnih sredstev, ciceronov, ter ureja razmerje vseh faktorjev turizma napram potujočemu občinstvu.

Nadalje predvideva kraljevi dekret ustanovitev posebnih odborov v vsaki provinci v katerih sodelujejo pod predsedstvom civilnega guvernerja

župani vseh mest, ki imajo interes na tujem prometu, predstavniki umetniških in historičnih društev ter zastopniki drugih ustanov, ki imajo interes na čim popolnejšem uspehu obeh prireditelj. Ti odbori sestavijo vse statistike ter stavi predloge, ki so v zvezi z organiziranjem razstav. Vsled tega sta v provincijah Barceloni in Sevilji tudi ravnatelja obeh razstav člana tega posebnega odbora.

Posebno omeniti je treba, da se v kraljevem dekretu posveča največjo pažnjo vprašanju cen. Vse cene bodo točno določene v »Uradnem vodiču« (Guia oficial) ob enem pa tudi določena eventualno pripustna sprememba. Predvidene so najstrožje mere radi navijanja cen ter so vsi uradni faktorji, pa tudi privatniki primorani vsak tak slučaj nemudoma prijaviti direktno guvernerjem ali županom. Oblasti morajo v vsakem takem slučaju nastopiti nemudoma ter izreči denarno kazen, ki seže do 5000 peset ali pa izreči začasno ali definitivno zaključitev obrata, ki se je pregrešil proti uradno določenim cenam.

Z ozirom na zgoraj navedeno je jasno, da bodo uživali tako razstavljalci, kakor tudi posetniki razstav vse ugodnosti. Interesente se bodo na vse to še posebej opozorili, čim izide »Uradni vodič« (Guia oficial), ki bo predvidoma izdan dne 12. februarja.

IZVOZ NEMŠKE STROJNE INDUSTRIJE.

Razvoj inozemske trgovine nemške strojne industrije je označen v zadnjih letih po vedno večji prodaji. Leta 1926 je povečala nemška strojna industrija svoj eksport za 10 odstotkov, l. 1927 za 15 odstotkov, l. 1928 pa že za 20%. Na podlagi zaključkov prvih enajstih mesecev leta 1928 se more že sedaj reči, da bo skupna vrednost strojnih eksportov Nemčije v letu 1928 dosegla vsoto 1 milijarde mark, če je ne bo še prekoračila. Največ strojev je kupila Rusija, za njo Holandska, Češkoslovaška, Poljska in Francija. Te dežele so absorbirale tudi pretežni del lanskega eksportnega previška.

Svetovna kriza sladkorne industrije.

Hans Schwarz, ravnatelj Srednjeevropske Länderbanke, piše:

Strokovni krogi sladkorne industrije so spoznali že v letu 1927 težko krizo, proti kateri jadra vsa sladkorna industrija. To je bil povod, da so poskusili z mednarodnimi dogovori — začetek je napravila Kuba — v smeri, da se svetovna produkcija spravi v nekakšen sklad s svetovnim konsumom. A ta poskus so pričeli z deloma nepripravnimi in neuporabnimi sredstvi in so to tudi nadaljevali; in ker je kazala ena od glavnih produkcijskih dežel popolnoma odklonilno stališče, je bil poskus že v pričetku obsojen na smrt. Kljub temu so pa številne produkcijske dežele imele dolgotrajna pogajanja; zaključek je bil ta, da sta bili samo dve deželi za omejitev sladkorne produkcije, Kuba in Češkoslovaška, prva kot nekakšna predstavnica produkcije trstnega sladkorja, druga pa za pesni sladkor. A ta dvojna omejitev ni nič pomagala; produkcija drugih dežel je omejitev paralizirala oziroma jo je celo nadkrilila.

Popolen polom te takozvane Tarafove akcije se razvidi iz pregledovanja tečajnega razvoja v letu 1928. V prvih desetih mesecih je padel tečaj sladkorja od najvišjega stališča, ki je bil pa tudi že nižji kot v letu 1927, za 36 odstotkov, in si je šele v zadnjih tednih prav malo opomogel ter se stabiliziral. To katastrofalno nazadovanje je privedlo ceno sladkorja na nivo, ki se giblje globoko pod svetovno pariteto in v deželah, ki proizvajajo pesni sladkor, celo pod nabavnimi stroški; trstni sladkor pridelujoče dežele delajo še zmeraj z dobičkom, in sicer vsled zboljšanja trstne kvalitete in vsled novih tehniških naprav.

Načrt zakona o izvršbi in zavarovanju.

(Konec.)

Določbe čl. 70 načrta prepovedujejo malemu kmetu kakoršnokoli odtujitev ali prosovoljno obremenitev privilegiranega posestva. Čemu je takemu kmetu posestvo, ki je nerentabilno, ako ga ne sme prodati, da bi se preselil ali pridobil boljšo zemljo, ali zamenjal kmetijski poklic za kak drug rentabilnejši, v kar bi mu pripomogel lahko izkupiček za posestvo. Nerentabilnost posestva in kmetovanja pa mu je zakrivila ravno določba § 68, ker brez imobilijarnega jamlstva ni mogel dobiti nujno potrebnega kredita.

Vprašanje je, ali ta določba, ki omejuje zasebnopravne odnose kmeta glede njegove sposobnosti za sklepanje obveznosti in pridobivanje pravic, sploh spada v zakon o izvršbi in zavarovanju. Tudi nasprotuje ustavi, ker dejansko pomeni omejitev svobode gibanja.

V nekaterih posebno revnih pokrajinah naše države, v Sloveniji n. pr. v Beli Krajini, opažamo nenavaden pojav. Cela naselja s polji vred so zapuščena, ljudje pa v tujini na delu. Rodna gruda jih ni mogla preživljati in morali so po svetlo za kruhom. Če ostane kmetijska zaščita v taki obliki, kakor jo določajo §§ 68 do 73 načrta zakona o izvršbi, potem taki gospodarsko in socialno žalostni pojavi po mnogih krajih naše države ne bodo več redki.

Mesto, da bi te omejitve malemu kmetu pomagale in ga zaščitile, bo upravi radi njih gospodarsko ubit in prepuščen v eksploatacijo nereelnih kreditorjev. Mesto kontroliranega reelnega kredita se bo vršilo izigravanje predpisov in nekontrolirano zelenaštvo. Malemu kmetu ali posojevalcu bo treba poseči le po določbah § 71 in 72 ter napraviti pogodbo o preživlilu, pa se bo dalo posestvo zarubiti in prodati.

Zaščitna institucija § 68 se bode zlorabljala s strani nepoštenih dolžnikov. Treba je le odprodati nekaj parcel od večjega posestva in poslati mali posestnik, pa upnik ne bo mogel realizovati knjižene zastavne pravice.

Končno odpira definicija privilegovanega zemljišča v §§ 68 in 69 možnost

Pesni sladkor pridelujoče dežele so posegle po samopomoči in so si skušale pomagati z zvišano carino in drugimi odredbami vsaj glede doma porabljene količine. Kot prva je nastopila Francija, za njo Nemčija in nato Avstrija, dočim se vršijo v drugih deželah še pogajanja, tako zlasti v U. S. A.

Poglavje zase je politika sladkorne carine v Angliji. Anglija je v začetku aprila na temelju proračunskega previška v znesku 4½ milj. funtov hotela izvesti znižanje carine; a znižanje carine je bilo omejeno samo na surovo blago, in so imele od znižanja ogromne dobičke le rafinerije, pri čemer so bile oškodovane zlasti dežele, ki izvažajo rafinadni sladkor. Med tem je bila Anglija z velikanskimi podpirami omogočila nastanek lastne sladkornopesne industrije. S tem različnim postopanjem glede surovega blaga je bila najbolj udarjena češkoslovaška sladkorna industrija, ker gre razvoj angleške rafinadne industrije najbolj na njen rovaš. Da krije iz tega nastali deficit češkoslovaške sladkorne industrije vsaj deloma, se češkoslovaški sladkorni kartel ni ravnal po velikanskem padcu sladkornih cen v letu 1928 za domači konsum, temveč je za kampanjo 1928/29 domače cene celo zvišal. Preko tega pomaga država sladkorni industriji v obliki znižanja davka in drugih ugodnosti. Šele te odredbe so bile pravi nagib da je v zadnjih dneh zvišala Avstrija sladkorno carino, ki je pa razmeroma le malenkostno zvišala.

Sedaj se je pričel z vprašanjem sladkorne produkcije pečati gospodarski odbor Zveze narodov, a bodo njegovi poskusi vplivanja na sladkorno svetovno gospodarstvo ostali zaenkrat gotovo brez uspeha. Sladkorno vprašanje je eno najtežjih svetovnogospodarskih vprašanj.

najrazličnejšim razlagam in odločbam. Temu tudi uredba ministrskega sveta ne bo odpomogla. Brez točne, določne in jasne odredbe zakona, ki pa je pri obstoječih velikih krajevnih, poljedelsko-kulturnih in drugih razlikah nemogoča, je velika zmeda in neenakost prakse v tem vprašanju neizogibna.

Zbornica predlaga, da se vse te omejitve glede izvršbe, obremenitve in odtujitve nepremičnin izločijo iz zakona o izvršbi. Uloja se pri tem opozarjati, da z zborničnim stališčem soglašajo tudi Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani r. z. z. o. z. in Zadružna zveza v Ljubljani r. z. z. o. z., ki sta predstavnici kmetijskega zadržnega gospodarstva v Sloveniji.

§ 74 nač.: Ni ugovarjati določbi, da so izvzeta od izvršbe državna poslopja in zemljišča, ki so namenjena neposredno za izvrševanje javne službe.

§ 145 nač.: Ta člen vsebuje predpis, da more sodišče po dražbi, pri kateri se ni dosegla najnižja sprejemljiva ponudba, odrediti nov dražbeni narok na podlagi nove cenilve in izpremenjenih dražbenih pogojev. Pri tem more znesek najnižje sprejemljive ponudbe znižati na polovico cenjene vrednosti brez ozira na to, ali je nepremičnina hiša ali kakšno poljedelsko zemljišče.

Bali se je, da bode ta določba omogočala, da se bo z raznimi mahinacijami dosegla prodaja pod cenilno vrednostjo v škodo upnika ali dolžnika ali obeh.

§ 200 t. 8. nač.: V interesu malih obrtnikov naj bi se ta točka, ki vsebuje omejitev izvršbe proti obrtnikom, dopolnila z dodatkom: »surovina po izberu dolžnika do vrednosti 3000 Din«.

Ako se obrtniku ne pusti tudi gotov minimum surovine za predelavo (n. pr. čevljarju usnje, mizarju les, kovaču železo itd.), mu tudi orodje ne bo koristilo in glavni namen točke 8. § 200 bo zgrešen. Ulojamo se opozoriti, da podobno določbo vsebuje tudi sedaj v Sloveniji in Dalmaciji veljavni izvršilni red v § 251, t. 6., le da je maksimum omejen na predvornih K 300.—.

§ 201 nač.: Nejasno je besedilo drugega odstavka, ki se glasi: »Na pošiljke predate pošti kao i novac koji se upuli preko pošte i telegrafa, ne može se voditi izvršenje pre nego što budu predati onome koji je za izvršenje ovlašćen.« — Ako je razumeli pod »onemu, ki je pooblaščen za izvršitev« pošlnega uradnika ali dostavljalca, naj se to tudi izrecno in ločno pove, da ne bo dvomov.

§ 211 nač.: V tem členu naj se črtajo besede »po službenoj dužnosti« in nadomeste »po predlogu«, ker je treba inicijativo prepustiti strankam.

§§ 236—239 nač.: Poleg omejitve izvršbe na službene prejemke državnih, samoupravnih in privatnih uslužbencev na eno treljino, naj se obenem določi, da mora znašati od izvršbe prost znesek najmanj 1000 Din na mesec. Pri zasebnih uslužbencih je glede stanarine določili enako kakor je določeno v § 237/II. za državne. Kjer stanarina ni določena, je smatrati za tako eno pelino plače. —

Delavski minimum, izvzet od izvršbe, bi bilo zvišati na 30 Din dnevno.

§ 241 nač.: Končno bi bila v zakonu o izvršbi predvideti stroga kazen in odškodninsko odgovornost za sodne organe, ki zakrivajo s kulpozno in določno pasivnim ali malomarnim postopanjem škodo upniku ali dolžniku, ali obema skupaj. Le v tem primeru je pričakovati, da se bode dober zakon o izvršbi tudi dobro izvajal.

Iz naših organizacij.

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico. Gremij trgovcev Celje naznanja vsem gospodarskim krogom v mestu Celje in njegovi bližnji in daljši okolici, da uraduje referent Zbornice v torek, dne 8. januarja t. l. od 8. do 12. ure predpoldne v ravnateljski sobi Prevozne družbe d. d. v Celju, Savinjsko nabrežje št. 7. Stranke, ki žele kako pojasnilo ali svet v zadevah, katere zastopa Zbornica, se uljudno vabijo, da se pri njem v določenem času zglase.

PO SVETU.

Ogrske velebanke bodo izkazale letos višje dividende kot lani, srednje in male banke pa približno iste dividende.

Dve bolgarski banki, o kojih nameravani fuziji smo že poročali pred mesecem dni, sta se sedaj fuzionirali. Glavnica združenega zavoda znaša 150 milijonov levov. Sta pa to Banque Balcanique in Banque franco-belge de Bulgarie. V upravnem svetu so zastopane bruselske in pariške velebanke, dalje Wiener Bankverein in Wiener Kreditanstalt.

V gornjesleški kovinski industriji pretijo nove zmede. Delavci zahtevajo osemurni delavnik in za vsako nadvišno delo 25% pribitek.

Več nemških cementnih kartelov je podaljšalo pogodbo za eno leto, na dosedanjem temelju.

Ameriška avtomobilna družba Packard izkazuje v četrtletju, ki je poteklo 30. novembra, osem milijonov dolarjev čistega dobička ali 276 dolarjev na delnico napram 52 milj. dol. ali 18 dol. v istem četrtletju prejšnjega leta.

V izvozu iz Jugoslavije v Grčijo so se pojavile težkoče, povzročene po šikanah grških carinskih uradov proti jugoslovanskemu uvozu moke in pšenice. Zato pripravljajo belgijski trgovski krogi akcijo za doseglo represalij proti grškemu importu, zlasti proti importu oliv, olja in grozdja.

Nov zakon o državnih monopolih pripravlja jugoslovanski finančni minister skupaj s strokovnjaki in z vodjo državnih monopolov. Vsi obstoječi monopolni zakoni naj se poenotijo. Gre zlasti za pridelovanje in izvoz tobaka, za razmerje med državo in tobačnim producentom itd.

Podpiranje pomorske plovbe je na Ogrskem dnevna skrb. Ustanavljajo se družbe in zagotovljena jim je izdatna državna pomoč.

Za dobro sanitarno kakovost mesa, iz države Chile eksportiranega, bo prevzela jamstvo čilenska država. S to panogo se peča tudi veliko Jugoslovancev in so dosegli pri tem veliko blagostanje.

Izvoz vina iz Chile je dosegel v letu 1928 ca 6 milijonov litrov. Najboljši odjemalci so Nemčija, Belgija in Brazilija.

Z ozimno pšenico posejani svet v U. S. A. je znašal v jeseni leta 1928 43 milijonov 228.000 acrov, l. 1927 47.897.000 acrov, l. 1926 pa 43.465.000 acrov. Z ržjo posejani svet je znašal l. 1928 3.293.000 acrov, l. 1927 3.802.000 acrov.

Za eksport pšenice iz Ogrske skrbi ogrska vlada z vedno novimi tarifaričnimi i. dr. olajšavami.

Poskusi z bombaževimi nasadi v Črnigori so se dobro obnesli. Poljedelsko ministrstvo je prevzelo skrb za nabavo potrebnega semena, da se bombažarstvo stalno goji.

Češkoslovaške velebanke pripravljajo stabilizacijske bilance; ni pa še določeno, kdaj jih bodo objavili.

Moratorij za izplačilo predvojnih hipotek na Poljskem so podaljšali do konca leta 1929.

Ogrska vlada bo pričela na london-skem denarnem trgu pogajanja za najem posojila za državne železnice ter za državno stavbno akcijo in druge velike investicije.

L. Reháček i. dr. v Brnu, veletrgovina s kemikalijami, maščobo, bencinom in oljem, je postala insolventna; pasiva 34 milj. Kč, aktiva 22 milj. Tvrda opravičuje težkoče z velikimi zgubami pri odjemalcih in z ustavljenim kreditom ter ponuja 25%.

Banque de Crédit de Grèce v Atenah je zašla v plačilne težkoče. Proti ravnateljem je predlagano kazensko postopanje.

Proti nameravanemu zvišanju carine v U. S. A. se je pričelo v krogih importerjev močno gibanje in so se ustanovili posebni odbori, ki bodo nabirali statistični material za bodoče carinske razprave.

Trgovina.

Češkoslovaška eksportna tovarna čevljev išče za Jugoslavijo dobro verziranega zastopnika. Interesenti, kateri bi imeli za to zastopstvo zajem in ki so dobro vpeljeni v tej stroki, lahko se zglašijo za natančnejše informacije pri tukajšnjem konzulatu Češkoslovaške republike.

Vi zaslužite,

Razpečje v kraljevini SHS Fran Ksav. Lesnik, Maribor, La. K. 1929

ce imate
MAGGI - jave
izdelke za juhe
sialno v zalogi!

Naredba o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v ljubljanski oblasti.

Na podstavi in v okviru uredb gospodov ministrov za socialno politiko in za trgovino in industrijo o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic ... z dne 3. maja 1928., Z. R. br. 4987/IV (Uradni list z dne 26. maja 1928., št. 167/51.) in z dne 20. julija 1928., Z. R. br. 7772/IV (Uradni list z dne 30. julija 1928., št. 255/71.) in razpisa gospoda ministra za socialno politiko z dne 8. avgusta 1928., br. 8374/IV, kakor tudi po zaslišanju zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, delavske zbornice za Slovenijo in prizadetih občin, določam čas, ko smejo biti v poslovanje kraji ljubljanske oblasti trgovinske in obrtne obratovalnice odprte, tako-le:

A. Ob delavnikih.

Člen 1. — Kolikor ni določeno v naslednjih členih kaj drugega, smejo biti odprte:

- a) trgovinske obratovalnice v okoliščini policijske direkcije ljubljanske od 8. do 12. in od 14. do 18. ure, povsod drugje pa od 8. do 12. in od 14. do 19. ure;
- b) obrtne obratovalnice v vsej oblasti od 7. do 12. in od 14. do 18. ure.

Če je v poslovanju granah (stokah) trgovinskih in obrtnih obratovalnic (točki a in b) za pomoč osebje že uveden sumni delovni čas, smejo biti obratovalnice dotične stroke v vsej oblasti odprte od 8. do 12. in od 14. do 18. ure;

c) obratovalnice strok, navedenih v členu 31. uvedoma omenjene ministrske uredbi, od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Člen 2. — Prodajalnice kolonialnega, delikatesnega, specerijskega in mešanega blaga in kramarske obratovalnice smejo biti odprte:

1. V okoliščini policijske direkcije ljubljanske poletni in pozimi od 8. do 13. in od 14. do 19. ure.
2. V ljubljansko-okoliškem srezu poletni od 7. do 12. in od 15. do 20. ure, pozimi pa od 7. do 12. in od 15. do 20. ure.
3. V brežiškem srezu poletni in pozimi od 7. do 13. in od 14. do 19. ure.
4. V žrnovljanskem srezu poletni in pozimi od 7. do 12. in od 14. do 19. ure.
5. V kamniškem srezu poletni od 7. do 13. in od 14. do 19. ure, pozimi pa od 8. do 13. in od 14. do 19. ure.
6. V kočevskem srezu poletni od 7. do 12. in od 14. do 19. ure, pozimi pa od 8. do 12. in od 13. do 18. ure.
7. V kranjskem srezu (vševši področje sreske ekspoziture v Škofji Loki) poletni in pozimi od 8. do 13. in od 14. do 19. ure.
8. V krškem srezu poletni od 7. do 12. in od 14. do 19. ure, pozimi pa od 8. do 13. in od 14. do 19. ure.
9. V laškem srezu poletni in pozimi od 7. do 13. in od 14. do 18. ure. V trboveljski občini in v kraju Hrastniku doljske občine poletni od 7. do 12. in od 14. do 19. ure, pozimi pa od 7. do 12. in od 13. do 18. ure.
10. V litijemskem srezu poletni in pozimi od 8. do 13. in od 14. do 19. ure.
11. V logaškem srezu poletni od 7. do 12. in od 14. do 19. ure, pozimi pa od 7. do 12. in od 13. do 18. ure.
12. V novomeškem srezu poletni in pozimi od 8. do 13. in od 14. do 19. ure.
13. V radovljanskem srezu poletni in pozimi od 7. do 12. in od 14. do 19. ure.

Člen 3. — Specialne delikatesne trgovine, ki imajo pravico, točiti alkoholne pijače, smejo biti odprte poletni in pozimi od 8. do 12. in od 14. do 20. ure. Če prodajajo poleg delikatesnega še drugo blago, veljajo zanje določbe člena 2. te naredbe.

Člen 4. — Trgovine s papirjem, pisarniškimi in šolskimi predmeti kakor tudi knjigarne smejo biti odprte od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Člen 5. — V okoliščini policijske direkcije ljubljanske smejo biti odprte:

- a) trgovine z modnim blagom od 8. do 12. in od 14. do 19. ure;
- b) trgovine z železnino od 8. do 13. in od 14. do 18. ure.

Člen 6. — Cvetličarske trgovine smejo biti odprte poletni in pozimi od 8. do 20. ure.

Člen 7. — Pekovske prodajalnice smejo biti odprte poletni od 5. do 20. ure, pozimi pa od 6. do 20. ure.

Člen 8. — Mesnice (prodajni lokali) smejo biti odprti poletni in pozimi od 5. do 12. in od 17. do 19. ure.

Mesarske stojnice in barake smejo biti odprte poletni in pozimi od 5. do 18. ure.

Člen 9. — Prodajalnice življenjskih potrebščin, to so obratovalnice, ki se bavijo izključno s prodajanjem lahko pokvarljivih viktualij, kakor: presnega sadja, presne zelenjave, jate, presnega mesa, presnih rib, zaklane perutnine, divjačine itd., in ki prodajajo poleg teh predmetov kvečjemu še moko in mesnate izdelke, smejo biti odprte poletni in pozimi od 6. do 20. ure.

Člen 10. — Poslovanje na stojnicah, na cestnih križiščih, na nezagradenih prostorih, po vežah, hodnikih in barakah ni dopustno ob času, ko morajo biti zaprte druge trgovinske obratovalnice.

Izjemoma se dovoljuje trgovcem, ki se bavijo izključno s prodajanjem presnega sadja, presne zelenjave in sladčic, obratovanje na stojnicah in na drugih prostorih, navedenih v prednjem odstavku, poletni od 6. do 20. ure, pozimi pa od 7. do 20. ure.

Če prodajajo poleg navedenih še druge predmete, velja za njih obratovalnice čas kakor za obratovalnice, navedene v členu 2. te naredbe.

Člen 11. — Za samostalne male prodajalnice tobaka veljajo določbe pravilnika monopolne uprave za prodajanje tobakovih izdelkov na drobno.

Če se bavijo te prodajalnice tudi s prodajanjem papirja, pisarniških in drugih potrebščin, ki ne spadajo v vrsto kadilskih potrebščin, ne smejo prodajati takih predmetov ob času, ko so zaprte trgovinske prodajalnice v dotičnem kraju.

Člen 12. — Prodajanje novin, revij in časopisov, pečenega kostanja, brezalkoholnih pijač, alve in sadolada po ulicah je dovoljeno poletni od 5. do 22. ure, pozimi pa od 6. do 22. ure.

Če javni lokalni je dovoljeno samo prodajanje novin, revij, časopisov, cvetic in kočevskih predmetov, in sicer do 22. ure.

Člen 13. — Bančni zavodi, zavarovalni in njim podobni obrati, v katerih je poslovanje organizirano kakor v bankah, smejo biti odprti poletni in pozimi od 8. do 13. in od 15. do 18. ure.

Člen 14. — Posojilnice smejo biti odprte poletni in pozimi od 8. do 14. ure.

Člen 15. — Podjetja za natovarjanje in raztovarjanje blaga pri železnih stacijah smejo biti odprta poletni od 5. do 20. ure, pozimi pa od 6. do 19. ure.

Člen 16. — Brivske, frizerske in kosmetične obrtne obratovalnice smejo biti odprte:

- a) v mestu Ljubljani od 8. do 12. in od 14. do 19. ure, ob sobotah in dnevih pred prazniki pa 1 uro dlje, t. j. do 20. ure;
- b) povsod drugje v ljubljanski oblasti tako kakor v mestu Ljubljani, le ob sobotah in dnevih pred prazniki 2 uri dlje, to je do 21. ure.

Člen 17. — Fotografске obratovalnice smejo biti odprte od 8. do 12. in od 14. do 19. ure.

Člen 18. — Obrtne delavnice (člen 1., točki b) in c), v katerih je poslovanje osebja organizirano z izmenami, smejo biti odprte brez poldne; toda v tem času ne smejo opravljati nobenih poslov s strankami.

Obrtniki, ki jih je smatrati za pomožne poljedelske obrtnike, kakršni so: kovači, kolarji in tem podobni, smejo imeti na deželi odprte svoje obratovalnice poletni od 5. do 20. ure, pozimi pa od 6. do 19. ure.

Člen 19. — Breko določene meje, in sicer največ še za 2 uri zvečer, smejo biti odprte vse trgovinske in obrtne obratovalnice na dan pred božičem, pred velikonočnimi prazniki, pred binkošti in ob dneih letnih sejmov.

V občinah: Laškem, Sv. Krištofu, Dolu pri Hrastniku in Trbovljah smejo biti odprte trgovinske obratovalnice ob plačilnih dneih Trboveljske premogokopne družbe za 1 uro dlje.

Člen 20. — V kopališčih in letoviških krajih (na Bledu, Bohinjski Bistrici in ob Bohinjskem jezeru, v Kranjski gori, Moširanu, Dolenjskih toplicah in Laškem) smejo biti trgovinske in obrtne obratovalnice odprte v času sezone od 7. do 21. ure.

Čas sezone določi veliki župan po zaslišanju dotičnih občin s posebnim razglasom.

Člen 21. — Za kavarniške, restavracijske, gostilničarske in hotelske obratovalnice velja glede policijske ure razglas velikega župana ljubljanske in mariborske oblasti. (Uradni list z dne 27. maja 1925, št. 170/47, in z dne 11. januarja 1927, št. 15/5.)

Te obratovalnice smejo biti odprte brez poldne brez odмора.

Člen 22. — Okrepčevalnice, prodajalnice užinskih predmetov, vinarske in žganjarske obratovalnice in sploh obratovalnice, ki se v njih prodajajo mizna jedila in alkoholne pijače izključno za konsum v lokalu, smejo biti odprte poletni od 7. do 22. ure, pozimi pa od 7. do 21. ure.

Člen 23. — Obratovalnice, ki strežejo gostom z brezalkoholnimi pijačami, javne kuhinje, prodajalnice mleka in mlečnih izdelkov in sladličarne v zvezi s prodajanjem alkoholnih in brezalkoholnih pijač smejo biti odprte poletni od 5. do 22. ure, pozimi pa od 6. do 21. ure.

Člen 24. — Za trgovinske obratovalnice, ki se bavijo poleg glavnega svojega trgovinskega obrata tudi s točenjem alkoholnih pijač, velja isti poslovni čas kakor za ostale obratovalnice, ki nimajo pravice, točiti alkoholnih pijač.

B. Ob nedeljah in praznikih.

Člen 25. — Ob nedeljah morajo biti zaprte ves dan vse obratovalnice (podjetja), kolikor niso določene izjeme s to naredbo.

Člen 26. — Ob državnih praznikih morajo biti zaprte vse trgovinske in obrtne obratovalnice, kolikor niso določene izjeme s to naredbo:

1. ves dan:

- a) na rojstni dan Njegovega Velikanstva kralja (17. decembra);
- b) na dan ujedinjenja Srbov, Hrvatov in Slovencev (1. decembra);

2. samo dopoldne:

- a) na Vidov dan (28. junija);
 - b) na dan vseslovanskih apostolov Cirila in Metoda.
- Člen 27.** — Prav tako morajo biti zaprte vse trgovinske in obrtne obratovalnice, kolikor niso določene izjeme s to naredbo, ob teh-le verskih praznikih, in sicer:

a) ves dan:

1. na novega leta dan (1. januarja);
2. na dan sv. Treh kraljev (6. januarja);
3. na dan sv. Rešnjega telesa;
4. na dan Vseh svetnikov (1. novembra); in
5. na božični dan (25. decembra);

b) od 12. ure dalje:

1. na dan sv. Jožefa (19. marca);
2. na praznik vnebohoda;
3. na dan sv. Petra in Pavla (29. junija);
4. na dan Marijinega vnebovzeta (15. avgusta); in
5. na dan Marijinega brezmadežnega spočetja (8. decembra).

Člen 28. — Izjemoma smejo biti odprte ob nedeljah in praznikih:

a) ves dan:

1. kavarniške, restavracijske, gostilničarske in hotelske obratovalnice (člen 21. naredbe) kakor ob delavnikih;
2. obratovalnice, navedene v členu 23. naredbe, kakor ob delavnikih;
3. fotografске obratovalnice (člen 17. naredbe) kakor ob delavnikih;
4. obratovalnice za pogrebno opremo, ki se ne bavijo tudi s prodajanjem drugega blaga. V krajih, kjer ni obratovalnic za pogrebno opremo, se sme odpreti v sili izjemoma tudi druga obratovalnica, če naj se odda potrebna pogrebna oprema;
5. barake in šatori za prodajanje slik, knjig, igrač, alve,

sadolada in ostalih medicinskih izdelkov kakor tudi raznih jedi in pijač, toda samo ob cerkvenih slavnostih, prošenjih in drugih verskih praznikih, ko se zbirajo ljudje iz dalnje okolice;

6. vse trgovinske in obrtne obratovalnice:

- a) če je ob nedeljah letni sejem;
 - b) če se ob nedeljah obratovalnica seli;
7. prodajanje novin, revij in časopisov po ulicah in po lokalih kakor ob delavnikih;
8. na božji poti na Brezjah je prodajanje svetinj, odpadkov in medicinskih izdelkov dovoljeno od 7. do 17. ure;

b) samo dopoldne:

1. podjetja za natovarjanje in raztovarjanje blaga pri železnih stacijah (člen 15. naredbe) od 6. do 12. ure;
 2. cvetličarske trgovine (člen 6. naredbe) od 8. do 12. ure, na dan vseh svetnikov od 19. ure dne 31. oktobra do 12. ure dne 1. novembra;
 3. pekovske prodajalnice (člen 7. naredbe) od 6. do 12. ure;
 4. mesnice, mesarske stojnice in barake (člen 8. naredbe) od 5. do 10. ure.
- V okoliščini policijske direkcije ljubljanske morajo biti te obratovalnice v času od dne 1. novembra do dne 1. marca ob nedeljah ves dan zaprte. Zato pa smejo biti v teh mesecih ob sobotah odprte od 5. do 19. ure;
5. prodajalnice življenjskih potrebščin (člen 9. naredbe) od 6. do 12. ure;
6. okrepčevalnice in druge obratovalnice iz člena 22. te naredbe od 7. do 12. ure;
7. poslovanje na stojnicah in v drugih prostorih, navedenih v členu 10. te naredbe, je dovoljeno od 7. do 12. ure;

c) samo 2 uri ob nedeljah dopoldne:

trgovinske in obrtne obratovalnice povsod razen v krajih, navedenih v naslednjem odstavku, in sicer v krajih, kjer se vrši samo ena služba božja, neposredno po tej božji službi, v krajih, kjer se vrši več božjih služb, pa ob času, ki ga določa županstvo dotične občine po zaslišanju lokalnih organizacij trgovcev in obrtnikov.

Izvoli se nastopni kraji, za katere je odrejen popoln nedeljski počitek:

1. ves okoliščini policijske direkcije ljubljanske;
2. občine ljubljanske okolice: Vič - Glince, Rožna dolina, Zgornja Siska, izveniški vas Dravljice, Ježica, Moste, Devica Marija v Polju, Dobrunje, Rudnik in vas Kozarje občine Dobrovske;
3. mesto Kranj in njega okolica v razdalji 5 km.

Člen 29. — Brivske, frizerske in kosmetične obrtne obratovalnice (člen 16. naredbe):

- a) v mestu Ljubljani in na periferiji, t. j. v Vodmatu, Šiški in na Viču, morajo biti ob nedeljah zaprte, ob praznikih pa smejo biti odprte od 8. do 12. ure;
- b) povsod drugje ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure.

Ob praznikih, navedenih v členu 27. pod točko b) te naredbe, smejo obratovati te obratovalnice ves dan, če je praznik na soboto.

Člen 30. — Vse trgovinske in obrtne obratovalnice smejo biti na nedeljo pred božičem odprte od 8. do 13. ure.

Člen 31. — Trgovinske in obrtne obratovalnice v občinah: Laškem, Sv. Krištofu, Dolu pri Hrastniku in Trbovljah smejo biti odprte ob praznikih, navedenih v členu 27. te naredbe, 2 uri po izvršenem izplačilu, če je plačilen dan Trboveljske premogokopne družbe na dotični praznik.

C. Obče določbe.

Člen 32. — Predpisi te naredbe veljajo tudi za vse druge, ki so osnovane na principu vzajemne pomoči (nabavljalne, konsumne in druge gospodarske zadrage, ki spadajo pod zakon o zaščiti delavcev).

Ne veljajo pa za kmetijske in nabavljalne zadrage, ki delajo brez pomožnega osebja in nimajo posebnih prodajnih lokalov, a nabavljajo izključno predmete za potrebe kmetijskega (umetna gnojila, modro galico, semena, poljedelsko orodje in poljedelske stroje).

Člen 33. — Če se izvršuje v eni in isti obratovalnici (lokalu) več obrtov, za katere navaja ta naredba glede odpiranja in zapiranja različne določbe, veljajo za tako obratovalnico strožji predpisi.

Člen 34. — V času, predpisanem za zapiranje obratovalnic, se morajo zapreti tudi vsi vhodi v prostore, določene za promet s strankami.

Strankam, ki so v tem času že v prodajnih lokalih, se sme še postreči.

Člen 35. — Glede delovnega časa pomožnega osebja, zaposlenega v trgovinskih in obrtnih obratovalnicah, veljajo določbe členov 30. do 48. in 50. ministrske uredbe.

Kjer se doba, odredjena za odpiranje in zapiranje obratovalnic, ne ujema z delovnim časom pomožnega osebja, je to osebje izmenjavati.

Člen 36. — Za letni čas po tej naredbi se šteje od dne 1. aprila do dne 30. septembra, za zimski čas pa čas od dne 1. oktobra do dne 31. marca.

D. Kazenske odredbe.

Člen 37. — Prekrški te naredbe se kaznujejo po § 13. zakona o zaščiti delavcev (člen 319. finančnega zakona za leto 1928/29.) v denarju od Din 50— do Din 3000—, kakršna je pač velikost dotičnega obrata, odnosno z zaporno kaznijo do enega meseca.

Prekrške preiskujejo in kaznujejo pristojna upravna oblasta I. stopnje.

Zoper obsodbe je dopustna pritožba v 15 dneh od dne, ko se priobčijo, na velikega župana ljubljanske oblasti.

Denarne kazni se izrekaajo v namene, določene v § 151. obrtnega reda.

E. Končne odredbe.

Člen 38. — Ta uredba stopi v veljavo z dnem 1. januarja 1929.

Takrat izgubi moč in veljavo naredba velikega župana ljubljanske oblasti z dne 8. julija 1928. O. br. 2216/23 1928 (Uradni list z dne 14. julija 1928, št. 240/66) o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v ljubljanski oblasti.

V Ljubljani, dne 21. decembra 1928.

O. br. 2216/175/1928.

Veliki župan ljubljanske oblasti:
dr. Vodopivec s. r.

Ljubljanska borza.

Tečaj 4. januarja 1929.	Povprečje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold. . .	—	22.855
Berlin 1 M.	13.525	18.555
Bruselj 1 belga	—	7.9122
Budimpešta 1 pengő	—	9.9267
Curih 100 fr.	1094.10	1097.10
Dunaj 1 šiling	7.9960	8.0260
London 1 funt	275.68	276.48
Newyork 1 dolar	56.70	56.90
Pariz 100 fr.	221.47	223.47
Praga 100 kron	168.15	168.95
Trst 100 lir	296.90	298.90

Les: Smreka — jelka: hlodi I., II., monte 250—300; brzojavni drogovi 240—260; bordonali merkantilni 300—320; trami merkantilni 250—300; škorete, konične od 16 cm naprej 560—600; škorete, paralelne, od 16 cm naprej 630—680; škorete, podmerne, od 15 cm 490—540; deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 500—550; plohi, par., od 16 cm naprej 550—600 Din. Bukev: deske-plohi, naravn, neobrobjeni 490—520; plohi, naravn, ostarobi 750—1000; plohi, parjeni, ostarobrobljeni 600—900; plohi, parjeni, ostarobi 1000—1250; testoni 500—530, tavolete 1100—1200 Din. Hrast: hlodi I., II. 500 do 700; bordonali 1200—1400; deske-plohi, neobrobjeni boules 1300—1500; plohi, neobrobjeni merkantilni 1000—1100; plohi, ostarobi (podnice) 1200—1300; frizi 950 do 1150 Din. Drva: bukova 19—21; hrastova 17 do 19 Din. Železniški pragovi: 260 m. 14x24, hrastovi 50—55 Din. Ogje: bukovo za 100 kg 85—90 Din.

Žito: Pšenica: bačka nova: 80 kg. 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, promptna dobava 287.50 do 290; bačka nova: 80 kg. 2% prim., mlevska vozina, slovenska postaja, dobava v januarju, plačilo v 30 dneh 292.50—295; bačka nova: 80 kg. 2% prim., mlevska vozina, slovenska postaja, dobava v februarju, plačilo v 30 dneh 295—297.50 Din; bačka nova: 80 kg. 2% prim., mlevska vozina, slovenska postaja, dobava v marcu, plačilo v 30 dneh 297.50—300 Din; bačka nova: 80 kg. 2% prim., mlev. voz., slov. post., dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh 302 do 305 Din; bačka nova: 80 kg. 2% prim., mlevska vozina, slovenska postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh 305—310. — Koruza: ameriška plata koruza: promptna dobava, slov. postaja 315; bačka: umetno sušena, prompt. dobava, slov. postaja 310; bačka: primerno suha, promptna dobava slovenska post 310; Ječmen: bački: nov, 71 kg, rešetan promptna dobava, plačilo po prejemu blaga 315.50—320. Oves: bački ali slavonski, nov, rešetan, zdrav, navadna vozina 295—300. Rž: 72 kg, zdrava, rešetana, mlevska vozina 295—297.50 Din. Moka: pšenična Og: nova, fco Ljubljana, pri odjemu celera vagona plačljivo po prejemu blaga 425—430 Din.

Tendence: les: neizpremenjena; deželni pridelki: neizpremenjena.

Zaključki: les: 7 vagonov; deželni pridelki: 1 vagon; drugo: — vagonov.

Naročajte »Trgovski list«!

RAZNO.

Pravilnik k zakonu o neposrednih davkih. Uprava »Belgrader Zeitung« je izdala pravilnik k novemu zakonu o neposrednih davkih v nemškem prevodu. Knjiga stane Din 80.—, skupno z nemškim prevodom zakona samega pa Din 100.—. Naroča se v administraciji lista Beograd, Knez Mihajlova 35/III.

Nemška konvencija umetne svile ima 8. t. m. zopet sejo. Znižanje cene ni na dnevnem redu; »znižanje angleških cen za umetno svilo ne more biti povod za splošno znižanje, ker so bile angleške cene povprečno 10% nad nemškimi in tudi še po angleškem znižanju 8. decembra višje kot nemške.«

Angleško-poljska plovna družba. — Ellerman-Wilson Line v Hullu na Angleškem je sklenila s poljsko državno plovno družbo pogodbo o ustanovitvi angleško-poljske plovne družbe. Glavnica znaša 14.8 mil. zlatov; 75% vplača poljska družba in samo 25% angleška družba. Najprvo bodo vršili službo štirje parniki; pod poljsko zastavo bodo prometovali med novim poljskim pristaniščem Gdynia in med zapadnoevropskimi pristanišči.

Petrolej v Venezueli. Že večkrat smo pisali o bogatih nahajališčih petroleja v Venezueli. o koncernih, ki hočejo te vrelce izkoristiti in ki iščejo koncesij, ter o tem, da se je vrnila Venezuela s svojo produkcijo že pred Mehiko. Sedaj beremo zopet o novem dvigu produkcije; v novembru je znašala produkcija dnevno nad 376.000 barelov ali sedem po 1.51 hl proti 339.000 sodčkom v oktobru in 229.000 barelom v novembru l. 1927. V prvih enajstih mesecih l. 1927 je znašala produkcija 57.100.000 barelov, v mesecih januar—november l. 1928 pa 95.800.000 sodčkov, se je torej pomnožila za skoraj 70 odstotkov; v istem času se je dvignil eksport od 48 na 91 milijonov barelov ali za 90 odstotkov. Torej v enem samem letu dvig za 70 do 90 odstotkov! To je tudi za ameriške razmere nekaj posebnega. Pri dogovorih o omejitvi petrolejske produkcije se je opetovano imenovala ravno Venezuela. Največ interesov ima v Venezueli družba Royal Dutch Shell.

Borza dela v Mariboru. Od 20. do 31. decembra je dela iskalo 87 moških in 40 žensk, tedaj 127 oseb, praznih službenih mest je bilo 60, delo je dobilo 49 oseb in sicer 22 moških in 27 žensk, odpotovalo jih je 20, odpadlo pa 168. a koncem tedna je ostalo še 586 oseb v evidenci. Od 1. januarja do 31. decembra 1928 je dela iskalo 8992 oseb, 4654 službenih mest je bilo prostih, delo je

dobilo 1814 moških in 1496 žensk, tedaj skupaj 3310 oseb, odpotovalo jih je 1926, odpadlo pa 3170, koncem leta jih je ostalo še 586 v evidenci.

Pri Borzi dela v Mariboru dobijo delo: 4 hlapci, 6 majarjev, 4 vrtnarji, 2 elektricarja, 1 sodar, 2 čevljarja, 2 mizarja, 1 mlinar, 1 mesar, 1 čevljar (prekrojevalec), 4 črkoslikarji za Srbijo, več vajencev (slikarske, čevljarske, tapetniške, mizarke in pekavske obrti) kakor tudi 8 kmečkih dekel, 2 kmečki gospodinj, 1 gospodinja za župnišče v Bosno, 2 boljši gospodinj, 6 kuharic, 8 služkinj, 20 šivilj za perilo, 1 šivilja za obleko, 1 trgovska poslovodkinja, 1 varuška, 1 vzgojiteljica, 1 šteparica gornjih delov čevljev, 1 kuharica k financarjem, 1 perfektna servirka, 1 raznašalka romanov, 1 postrežnica, 1 šiviljska vajenka.

TRŽNA POROČILA.

MARIBORSKI NOVOLETNI TRG
dne 29. decembra 1928.

Trg je bil mnogo slabše založen in obiskan kakor božični trg. — Bilo je 77 slaninarjev in 3 s krompirjem in zelenjavo in 2 s sadjem nalcena voza na trgu. Cene so bile pri slaninarjih, kakor poprej, domači mesarji pa so prodajali govedino po Din 8 do 12.50, teletino 15 do 22.50, svinjino po 20 do 22 Din za kg.

Perutnine je bilo samo okoli 400 komadov. Cene so ostale skoraj neizpremenjene. Rib in divjačine je bilo precej na trgu. Cene so bile morskim ribam 20 do 22 Din, divjačini 20 do 25, mladini 6 do 8 za kg, fazani so se prodajali govedino po Din 8 do 12.50, teletino 15 do 22.50, svinjino po 20 do 22 Din za kg.

Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Cene: krompirju 1.50 do 2, kislemu zelju 4.50, kisli repi 3, liren 8 do 10, maslo 40 do 65, sir 28 do 80 za kg, karfiol 5 do 12 komad, dalmatinski karfiol 7 do 8 Din za kg, mleko 3 do 3.50, smetana 12 do 14 za liter, jajca 1.50 do 2 Din komad. Sadje se je prodajalo: jabolka po 4 do 8 Din, hruške 8 do 12 za kg, limone 0.75 do 1 za komad, pomaranče 1 do 3. Cvetlice je bilo malo na trgu, pač pa imajo vrtnarji francoske klinčke, katere prodajajo po 6 do 7 Din komad.

Lončeva in lesena roba 1 do 80 Din za komad, brezove melle 2.25 do 6 Din komad. Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 26. decembra je bilo 11 voz sena, 4 slame, v soboto, 29. decembra pa 9 voz sena in 3 vozovi slame na trgu. Cene so bile senu 190 do 165, slami pa Din 60 do 75 za 100 kg.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Gradbeno odeljenje Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 11. januarja t. l. ponudbe glede dobave 50 komadov lesenih samokolnic. — Mašinsko odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. januarja t. l. ponudbe glede dobave ca. 1400 kg železnih plošč, ca. 12.000 kg različne pločevine, 1000 kg španskega trstja, 60 kg

mašila za Dabeg črpalke in 25 kg mehkega spojila. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih odeljenjih.) — Direkcija drž. rudnika v Brezi sprejema do 14. januarja t. l. ponudbe glede dobave 3000 m novih tračnic. (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Dobave. Mašinsko odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 17. januarja t. l. ponudbe glede dobave gumijevih zračnih cevi. — Gradbeno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 18. januarja t. l. ponudbe glede dobave primorčev, spajal, raznih škarij, kos, ključev, klešč in sit. — Saobračajno-komercialno odeljenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 21. januarja t. l. ponudbe glede dobave 100 komadov obločnic za helioforke. (Pogoji so na vpogled pri posameznih odeljenjih.) — Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 14. januarja t. l. ponudbe glede dobave nosilcev. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 18. januarja t. l. ponudbe glede dobave raznih prehodnih ventilov; do 21. januarja t. l. glede dobave števca in 100 kg kabljeve mase. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 21. januarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 4000 kg svinčenih plomb. — Dne 22. januarja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede oddaje prevoza raznega materiala s postaje Zelenika na postajo Plavnica. — Dne 23. januarja t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomske odeljenje v Beogradu, glede dobave papirja. — (Pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.) — Dne 10. januarja t. l. se bo vršila pri Generalni direkciji državnih železnic v Beogradu ofertalna licitacija glede dobave rezervnih delov za lokomotive. (Pogoji so na vpogled pri mašinskem odeljenju te direkcije.) — Dne 19. januarja t. l. se bo vršila pri komandi 8. žandarmerijskega polka v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave 120 m³ bukovih drv. (Pogoji so na vpogled pri omenjeni komandi.) — Dne 21. januarja t. l. se bo vršila pri Ministrstvu vojske in mornarice, odeljenje za mornarico v Zemunu, ofertalna licitacija glede dobave 200.000 porcij mesnih konzerv. (Pogoji so na vpogled pri istem odeljenju.) — Dne 22. januarja t. l. se bo vršila pri gradbenem odeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija glede dobave vijakov. — (Pogoji so na vpogled pri Depozitni blagajni ljubljanske železniške direkcije.)

VELETRGOVINA
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznoverstno iganja, moko in deželne pridelke. — Raznoverstno
RUDNINSKO VODO
Lastna pralarna za kavo in mlin za dlake z električnim obratom.
Ceniki na razpolago!

H. SUTTNER
- LJUBLJANA -
Ure, zlatnine in srebrnine
Lastna protokolirana tovarna v Švici
R. RANZINGER, LJUBLJANA
telefon 2060 (RAJKO RANZINGER) Telefon 2060
špedicijsko podjetje, skladišče, carinsko posredništvo, prevažanje pohištva
TRGOVSKI LIST
se priporoča za oglašanje inseratov!

TRG-IND. D. D.
TISKARNA MERKUR
Ljubljana
Gregorčičeva ul. 23
se priporoča za tisk vsakovrstnih tiskovin za trgovino, obrt in industrijo ter za urade, društva t. l. d.
Lastna
KNJIGOVEZNICA
Telefon 2388

Ustanovljeno 1852.
TEOD. KORN
LJUBLJANA
POLJANSTA CESTA ST. 8
(preje Henrik Korn)
Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar.
Instalacija vodovodov.
Naprava strelovodov.
Kopalske in klosetne naprave.
CENTRALNA KURJAVA
Izdolovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve in lito: rafiranih ambalaž.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Brzjavke: Kredit Ljubljana 1-1-1 Telefon šte.: 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepositi itd.